Sociaal AI
Lab ■ Rotterdam

Wet- en Regelgeving

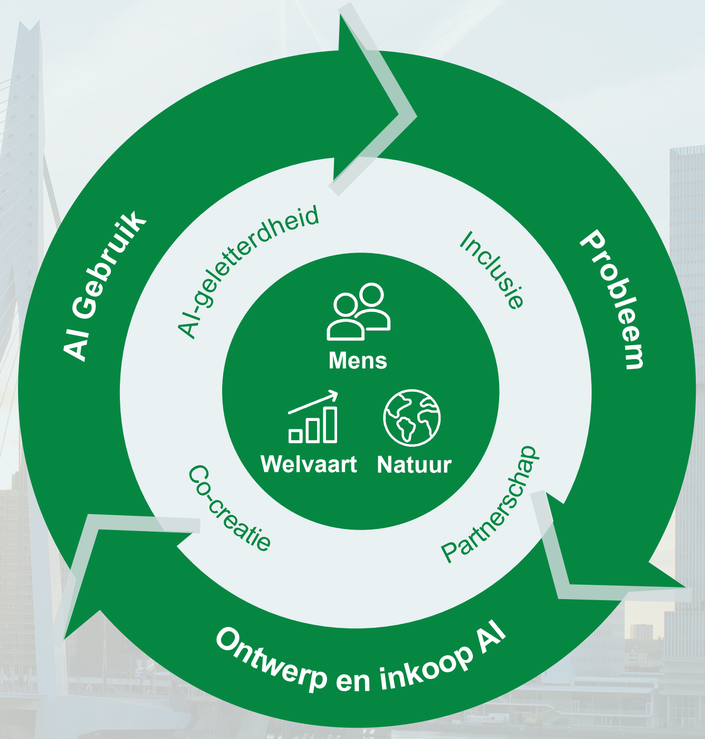

Publieke Waarden

Sociaal AI Lab Rotterdam

Maatschappelijke Code

voor Verantwoorde AI

1. **Menselijke waardigheid:** AI-toepassingen moeten de waardigheid en autonomie van burgers respecteren.
2. **Gelijkheid en inclusie:** AI mag geen ongelijkheid versterken of discriminatie veroorzaken.
3. **Transparantie:** Gemeenten moeten helder communiceren over hoe en waarom AI wordt ingezet.
4. **Privacy en gegevensbescherming:** AI moet voldoen aan de AVG en zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens.
5. **Veiligheid en betrouwbaarheid:** AI moet veilig en voorspelbaar functioneren.
6. **Verantwoording:** Gemeente en betrokkenen blijven verrantwoordelijk voor beslissingen, ook als AI wordt ingezet.

Gemeente Rotterdam · Erasmus Centre for Data Analytics · Hogeschool Rotterdam · Erasmus University Rotterdam · mbo Techniek College Rotterdam

Versie 1.2, 30 juni 2026

1. Menselijke waardigheid

AI-toepassingen moeten de waardigheid en autonomie van burgers respecteren.

a. Beter leven voor mens en natuur in Rotterdam: Een goed woon- en leefklimaat (volkshuisvesting), dat wordt gekenmerkt als Veilig, Gezond en Schoon. En dat voor iedereen. Met aandacht voor situationele aspecten zoals geografische aspecten (bv. verschillen tussen wijken, spillover effecten met omgeving), equity (billijkheid) en de natuurlijke omgeving.

b. Bestaanszekerheid- 'plus': Een goed leven leiden in termen van geluk, genot bovenop basalere behoeften als veiligheid. etc). Ook te bevordering van zelfontplooiing/zelfdeterminatie (autonomie).

c. Met AI moet de Gemeente een fijne plek bieden ook aan hen die de gemeente bezoeken voor werk, onderwijs, vrije tijd en familie. Dat verlangt ook participatie van medewerkers van bedrijven en ambtenaren (street level bureaucrats).

EINDWAARDE

2. Gelijkheid en inclusie

AI mag geen ongelijkheid versterken of discriminatie veroorzaken.

a. Beter leven voor iedereen, dus niemand slechter.

b. Pluralisme van concept beter leven (iedereen definieert dat op eigen wijze) -> echte inclusiviteit.

c. Pluralisme van concept participatie (niet allen vanuit behoeft van overheid, maar ook vanuit behoeften van andere actoren) -> design from the margins, naar het midden toe.

EINDWAARDE

3. Transparantie

Gemeenten moeten helder communiceren over hoe en waarom AI wordt ingezet.

a. Transparantie ten behoeve van rechtvaardigheid, legitimiteit, gelijkwaardigheid en vertrouwen (ter bevordering van reflectie en betrokkenheid). Het ontwerp-, ontwikkel- en inkoopproces van en inzet van AI moet open en transparant zijn zodat het betwistbaar is.

b. Participatie structureel organiseren/inbedden in het AI proces en beter laten aansluiten bij bestaande processen.

RANDVOORWAARDE

4. Privacy en gegevensbescherming

AI moet voldoen aan de AVG en zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens.

a. Verantwoord gebruik van AI.

RANDVOORWAARDE

5. Veiligheid en betrouwbaarheid

AI moet veilig en voorspelbaar functioneren.

a. Verantwoorde ontwikkeling en inkoop van AI-applicaties daar waar AI van toegevoegde waarde kan zijn.

b. AI geletterdheid moet worden bevorderd. Zowel binnen de Gemeente als bij burgers en andere actoren. De Gemeente mag gelijke tred houden met de burger in de toepassing van AI. AI geletterdheid omvat meerdere maturity niveaus (afhankelijk per rol/functie).

RANDVOORWAARDE

6. Verantwoording

Gemeente en betrokkenen blijven verantwoordelijk voor beslissingen, ook als AI wordt ingezet.

a. Voor de AI oplossing moet de burger in de loop zijn gedurende het gehele proces!

b. Bewustzijn bevorderen en handelingsperspectief vergroten: burgers vanaf probleemdefinitie in het proces betrekken (altijd opt-out).

RANDVOORWAARDE